
Euroopan unionin koulutusyhteistyö

Koulutus 2010

Education and Training 2010

Opetushallituksen tulevaisuuspäivä 21.1.2008

Carita Blomqvist

Näitä käsitellen

- EU:n koulutusyhteistyö ohjauksen ja hallinnan näkökulmasta, miten etenee?
 - Koulutus 2010 –ohjelman sisältö; painopisteet; miten meillä/EU:lla menee?
 - Komission näkemys (2007) siitä miten eteenpäin
 - Takaisin hallintoon ja ohjaukseen
 - Me tässä kuviossa?
-

Avoim koordinaatiomenetelmä (AK)

Euroopan unionin koulutuspolitiikassa

- Tutkimuskysymys: Miten avoimen koordinaatiomenetelmän käyttö on muuttanut Euroopan unionin hallintotapaa koulutukseen liittyvissä kysymyksissä?

Hallintotapa: sääntöjen, prosessien, menettelyjen ja käytäntöjen muodostama toiminnallinen ja rakenteellinen kokonaisuus, jolla Euroopan unionin toiminta on organisoitu ja johdettu

Väitöskirja verkossa

- <http://www.uta.fi/laitokset/kirjasto/vaitokset/2007010.html>
-

Avoimen koordinaatiomenetelmän keskeiset elementit/Lissabonin strategia koulutuksessa 2000-

- EU:n koulutusjärjestelmien **yhteiset tavoitteet** (2001) yhteisten ongelmien ratkaisemiseksi
 - Työsuunnitelma (2002): ”Koulutus 2010”, jonka toteutumista seurataan **indikaattorien ja vertailuarvojen** (benchmarks) avulla (2003)
 - Kansallisten tavoitteiden asettaminen
 - **Seuranta, arviointi** (2004, 2006, 2008): raportointi kansallisten raporttien (2005, 2007) pohjalta Eurooppa-neuvostolle
 - **Suosituks** jäsenvaltioille
 - **Keskinäisen oppimisen** järjestäminen
-

Avoimen koordinaatiomenetelmän tuomat muutokset hallintotavassa

- **Yhteistyö:** edellyttää ja luo (kaikki tasot)
 - (Joustava) **prosessi:** vaiheet määritelty ennalta, myös joustoa
 - **Systemaattisuus ja johdonmukaisuus:** yhteistyö ja keskustelu (politiikka) jäntevämpää
 - Entistä vahvempi **koordinaatio;** EU:n hallintajärjestelmän ylikansallisen politiikan dynamiikka tulee esiin
 - AK ja **hyvän hallinnon vaatimukset** - ongelmia: avoimuus, osallistuminen, vastuun selkeys, tehokkuus, vaikuttavuus
-

Koulutus 2010 –työohjelma

Koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteet (2001)

1. Koulutuksen laadun ja vaikuttavuuden/tehokkuuden parantaminen
 2. Koulutukseen pääsyn helpottaminen
 3. Koulutusjärjestelmien ja ympäröivän maailman lähentäminen
- yhteensä 13 alatavoitetta
 - tavoitteille laadittu indikaattorit
 - hyväksytty viisi vertailuarvoa (benchmark)
-

Koulutus 2010 –työohjelma

Koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteet (2001)

I Laatu ja tehokkuus

- 1) opettajien ja kouluttajien koulutuksen parantaminen
 - 2) taitojen kehittäminen tietoyhteiskuntaa varten
 - 3) jokaisella oltava mahdollisuus tieto- ja viestintätekniikan käyttöön
 - 4) tieteellisiin ja teknisiin tutkimuksiin palvelukseen otettavien määrän lisääminen
 - 5) resurssien paras mahdollinen käyttö
-

Koulutus 2010 –työohjelma

Koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteet (2001)

II Koulutukseen pääsyn (access) helpottaminen

- 1) avoin oppimisympäristö
 - 2) oppimisen kiinnostavuuden lisääminen
 - 3) aktiivisen kansalaisuuden, yhtäläisten mahdollisuuksien ja sosiaalisen yhdenmukaisuuden tukeminen
-

Koulutus 2010 –työohjelma

Koulutusjärjestelmien tulevaisuuden tavoitteet (2001)

III Koulutusjärjestelmien ja ympäröivän maailman lähentäminen

- 1) Vahvistetaan yhteyksiä työelämään ja tutkimukseen sekä yhteiskuntaan yleensä
 - 2) yrittäjyyden kehittäminen
 - 3) vieraan kielen oppimisen parantaminen
 - 4) liikkuvuuden ja vaihdon lisääminen
 - 5) eurooppalaisen yhteistyön edistäminen
-

Neuvoston 2003 hyväksymät vertailuarvot Vuoteen 2010 mennessä...

- Vain perusasteen koulutuksen omaavien 18-24 -vuotiaiden osuus EU:ssa on enintään 10 prosenttia
 - Vähintään 85 %:lla 20-24-vuotiaista on toisen asteen tutkinto
 - Keskeiset taidot: heikon lukutaidon omaavien 15-vuotiaiden osuus vähenee EU:ssa ainakin 20 % vuoteen 2000 verrattuna
-

Neuvoston 2003 hyväksymät vertailuarvot Vuoteen 2010 mennessä...

- Matematiikan, luonnontieteiden ja tekniikan korkeakoulututkinnon suorittaneiden kokonaismäärä nousee vähintään 15 prosentilla; miesten ja naisten välinen ero pienenee
 - Elinikäiseen oppimiseen osallistujien keskimääräinen osuus EU:ssa on vähintään 12,5 % työikäisestä aikuisväestöstä (25-64 -vuotiaat)
-

Komission tiedonanto 2007 ”Tietoa, luovuutta ja innovointia elinikäisen oppimisen ansiosta”

- Useilla aloilla edistytty
 - esiasteen koulutus
 - useissa maissa elinikäisen oppimisen strategia
 - kansallisia tutkintojen viitekehyksiä
 - epävirallisen ja arkioppimisen validointi
 - korkea-asteen koulutuksen selkeä asema; korkeakoulujen uudistaminen (hallinto, rahoitus, houkuttelevuus)
-

Komission tiedonanto 2007 ”Tietoa, luovuutta ja innovointia elinikäisen oppimisen ansiosta”

Edistystä

- koulutus osaksi laajempaa EU-politiikkaa
 - kehitetty eurooppalaisia vertailuvälineitä:
suositukset avaintaidoista, liikkuvuuden laadusta, korkea-asteen koulutuksen laadunvarmistuksesta; eurooppalainen tutkintojen viitekehys
-

”Tietoa, luovuutta ja innovointia...”

Ei riittävää edistystä:

- elinikäisen oppimisen toteuttaminen
 - koulun varhainen päättäminen
 - opettajien ammatin houkuttelevuus; opettajien täydennyskoulutus
 - aikuisten osallistuminen elinikäiseen oppimiseen: vertailuarvoon ei päästä
 - ammattillisen koulutuksen vetovoima
 - liikkuvuus liikaa EU-ohjelmien varassa
-

”Tietoa, luovuutta ja innovointia...”

Tästä eteenpäin: Elinikäinen oppiminen

- tietämispohjan parantaminen (näyttöön perustuva politiikka, kokemustenvaihto)
 - kestävä rahoitus luomalla kannustimia ja kohdentamalla toimia yksityishenkilöihin, kotitalouksiin, työnantajiin
 - osaamistason nostaminen
 - puututaan sosioekonomisiin ongelmiin
 - hyödynnetään maahanmuuttajien potentiaali
-

”Tietoa, luovuutta ja innovointia...”

Tästä eteenpäin: Elinikäinen oppiminen

- korkealuokkainen opetus
 - huippuosaamisen keskukset, kumppanuudet
 - huippuosaaminen, luovuus ja oppimistaidot kaikilla koulutustasoilla
-

”Tietoa, luovuutta ja innovointia...”

Parempi hallintotapa:

- yhtenäinen koulutuspolitiikka elinikäisen oppimisen näkökulmasta
 - koulutuksen yhteydet muihin politiikkoihin
 - siirrytään vertaisoppimisesta vertaisarviointiin
 - varmistetaan vertaisoppimisen tulosten levitys
 - aktivoidaan kansalaisyhteiskuntaa
 - kehitetään indikaattoreita ja vertailuarvoja
 - hyödynnetään EU:n rahoitusvälineitä
 - lisää kansallisia tavoitteita ja indikaattoreita
-

Me tässä kuviossa?

- Kuulostaa tutulta?
 - Laajat toimintamahdollisuudet EU:n puitteissa, mutta paljon muutakin tärkeää (globaali, OECD...)
 - OPM:n keskustelutilaisuus 12/2007: tehokkaampi tiedottaminen ja yhteistyö kaikkien asianosaisten kesken
-